

Historik

PROFESSOR LUNDELL GRUNDAR SKRAPAN

Ett reformläroverk

Skrapan grundades år 1892. Den främste tillskyndaren var professor J.A. Lundell efter vilken skolan långt senare blev uppkallad. Det ursprungliga namnet var Uppsala Enskilda läroverk. Skolan skulle erbjuda undervisning från den allra första klassen till den sista, en tolvårig utbildning alltså. Programmet var ambitiöst; en reformskola skulle ta form byggd på modern pedagogik. Än idag framstår professor Lundells idéer som påfallande moderna. Han vände sig mot utantillärandet och framhöll i stället vikten av att utveckla sitt intellekt och att förstå. En allsidig utbildning fick man bara, menade Lundell, om den teoretiska inläringen gick hand i hand med en praktisk. Slöjd blev t ex ett viktigt inslag i utbildningen. I de naturvetenskapliga ämnena infördes laborationer. Skolan var från början öppen för både pojkar och flickor.

Skrapan

De första klasserna i den nystartade skolan togs över från den Schramska skolan. Det var vanligt i slutet av 1800-talet att föräldrar med god ekonomi satte sina barn i en privat förberedande skola. Schramska skolan var en sådan skola och hade startats redan 1868 av en adjunkt Schram (uttalat Skram). Han gick under namnet Skrapan, ett namn som väl anspelar både på hans namn och den stränghet som kännetecknade honom och som ledde till att han emellanåt utdelade skrapor, dvs anmärkningar. (Uttrycket "få sig en skrapa" är ännu gångbart!) Med tiden kom även hans skola att kallas för Skrapan och när det nya läroverket tog över såväl resterande klasser som Schramska skolans lokaler följde namnet Skrapan med.

Lundellska skolan

Uppsala Enskilda läroverk förblev en privatskola ända fram till 1960. Då förstatligades gymnasiet medan de underliggande klasserna, realskolan, började avvecklas för att ersättas med grundskolor. I och med att läroverken upphörde att existera skulle gymnasierna få nya namn. Namnet Skrapan var ett givet förslag men det officiella namnet blev Lundellska skolan. Det verkar välförtjänt att uppkalla skolan efter professor Lundell som varit en sådan drivande kraft och som var verksam inom skolan från starten 1892 ända till 1933.

Skrapan mitt i stan

Men namnet Skrapan hänger med. Äldre uppsalabor förknippar det med de byggnaderna mellan Nedre Slottsgatan och Trädgårdsgatan i vilka skolan var inhyst i årtionden. Dessa var ursprungligen inte tänkta för skolbruk utan hade anpassats och byggts till. Det gav ett något improviserat intryck och kom att präglade andan på skolan. Skrapan blev känd för att vara lite bohemisk, i varje fall avvikande från en statlig läroanstalt. Som nämnts fick flickor redan från börja tillträde. Gymnasiet var treårigt mot normalt fyra. Många gymnasister kom från andra delar av landet; många var något år äldre. Skrapan blev till dels en slags föregångare till dagens vuxenutbildning. I de gamla skolkatalogerna finner man således ortnamn från norr till söder. Fädernas titlar, som också finns angivna, uppvisar även de en stor variation.

Ett lärt kollegium

Den undervisning Skrapan erbjöd hade gott rykte och lockade många studiebegåvningar med läslust. Åtskilliga lärare var docenter vid universitetet och blev med tiden namnkunniga professorer. Jobbet på Skrapan blev en extra födkrok som nog kunde behövas. Och därigenom fick skolan ett kollegium med osedvanligt hög lärdomsnivå.

Tvångsflytt

Från 1960 är alltså Skrapan ett gymnasium bland flera i Uppsala. Nu var det inte längre skolans styrelse som bestämde. Trots envist motstånd - därom vittnar UNT:s och Expressens löpsedlar - tvingades skolan lämna sina lokaler inne i centrala stan 1984. En grundskola ute i Johannesbäck hade blivit tom och ansågs av politikerna bättre motsvara ett modernt gymnasiums behov. Det var naturligtvis inte lika roligt att ta sig ut till en "förort" och tillbringa dagarna i byggnader som helt saknade Skrapans gamla atmosfär. Men under de tolv åren i Johannesbäck hann tusentals uppsalaungdomar få sin gymnasieutbildning där ute. De trivdes med sin skola och talar om sitt Skrapan med värme. Den goda andan fanns kvar liksom strävan att ge god utbildning.

Ett lyckligt slut

Hot om nedläggning svävade över Lundellska skolan vid flera tillfällen. 1996 verkade det allvarigare än någonsin. Inte minst tack vare elevernas insatser vändes dock hotet om nedläggning till en ny spännande framtid för skolan. Under sommaren 1996 gick flytten ut till Kronåsen och in i Landstingets gymnasieskola - en trivsamt modern byggnad i gammal vacker miljö. Efter tre terminers vänlig samexistens gick Lundellska skolan och Kronåsskolan nyåret 1998 samman till en skola med kommunen som huvudman. Det innebar att Omvårdnadsprogrammet och vuxenutbildning inom vårdområdet förenades med Naturvetenskaps- och Samhällsvetenskapsprogrammen, en mix som väl stämmer med grundaren Lundells syn. Parallellt med läroverket startade han även Fackskolan för huslig ekonomi, en utbildning avsedd visserligen för hemmets behov men också inriktad på den omsorg och omvårdnad människan behöver.

Kronåsskolan

Kronåsskolan stod färdig 1986. Det var Landstinget som lät uppföra denna vackra byggnad och hit förlades den gymnasiala utbildningen inom vårdområdet för såväl vuxna som ungdomar. Verksamheten hade tidigare hade bedrivits på olika håll i staden, t ex vid Magdeburgska skolan, som nu är en del av Linnéskolan. Den allra första undersköterskeutbildningen i Uppsala hade dock haft sina lokaler ute på Ulleråker just på den plats där Kronåsskolan byggdes, så egentligen flyttade vårdutbildningen tillbaka hem. Ledstjärnan var densamma som förut - en omsorgsfull utbildning både vad gällde elever och innehåll.

Utbildning med omsorg

Utbildning med omsorg har blivit vårt lite skämtsamma motto. Bakom ordleken finns den allvarliga strävan att erbjuda en utbildning av hög kvalitet. Vi skattar oss lyckiga över att i våra elever finna en källa till både stimulans och glädje. Våra lärarkandidater brukar inte spara på berömmet när det gäller eleverna och vi kan bara hålla med!